

**A magyar katona
aranykönyve**

WOINOVICH EMIL
cs. és kir. gyalogsági tábornok
vezetése alatti szerkesztette
VELTZE ALAJOS
cs. és kir. alezredes, a cs. és kir.
hadilevelőtár osztályfőnöke.

Köszömlökötök:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédtusztár-alezredes
és
SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

RENDELÉSNEK
SZIVESKEDIÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.

A SZÍV

a címe
AAGE MADELUNG
egyik legszebb elbeszélésének. Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.
Mindenütt kapható!

MAGYAR KÖNYVTÁR

Az 1870—71-diki

NÉMET-
FRANCZIA
HÁBORÚ

teljes leírása

Dr. MIKES LAJOS-tól.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI., Andrásy-út 21., és minden könyvkereskedésnél.

A Magyar Könyvtár

kaszetta kiadása.

Ambrus, Heltai, Kafka, Kóbor, Krúdy, Lakatos,
Molnár, Sebők, Szini, Szöllösi

64 elbeszélést **10** kötetben,

külön-külön kötésben, színes borítékkal.

A tíz kötet egy kaszettában ára 6 K.

**MAGYAR KÖNYVTÁR
A FRONTRA!**

Tíz füzet, tartalmaz 64 kitűnő elbeszélést.

Ára tábori csomagolással együtt 3 K.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Szerencse fel Szerencse fel

Legnagyobb osztálysorsjegyzület

Törökhöz! Törökhöz!

Török szerencsés keze!

Bizza a számok kiválasztását Török szerencsés kezére!

Már gyakran volt alkalmunk
kifizetni, melyeket vevőink részére
magunk választottunk.
Rendeljen azonnal sorsjegyet,
miután az I. osztály huzása már a

Török szerencsés keze!

Bizza a számok kiválasztását Török szerencsés kezére!

Már gyakran volt alkalmunk
éppen olyan számokra a legnagyobb nyereményeket

kifizetni, melyeket vevőink részére
magunk választottunk.
Rendeljen azonnal sorsjegyet,
miután az I. osztály huzása már a

**legközelebbi szerdán,
május hó 24-én**

kezdődik és a kívánt mennyiségű
szerencse-sorsjegyet mi választjuk
ki az Ön részére.
Miként köztudomásu, a leg-
utóbbi 35. sorsjátékban ismét

millió nyereményt

fizettünk ki t. vevőinknek, és pedig
a nagy jutalmat

600,000 K-át

és a legnagyobb nyereményt

400,000 K-át,

ezenkívül sok egyéb nagy nyere-
ményben is részesültek feleink.

A Török-bankház sorsjegyei nagy
keresletnek örvendenek, kérjük
tehát, hogy b. megrendelését le-
velező lapon postafordultával be-
küldeni sziveskedjék.

Az I. osztály huzása már május 24-én kezdődik

Az I. osztály sorsjegyek árai:
Egész sorsjegy K 12— negyed sorsjegy K 3—
fél sorsjegy K 6— nyolcad sorsjegy K 1-50

Az eredeti sorsjegyek
utánvétellel vagy postautalványon történt előzetes befizetés elle-
nében rendelhetők meg.

Török A. és Tsa bankház rt.

legnagyobb osztálysorsjegyzület

Budapest, IV., Szervita-tér 3-V.U. Török-
palota.

Sürgőnycim: Törökek.

Telefon 3-49.

22. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁJUS 28.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármező-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

BOSNYÁK CSAPATOK AZ ALBÁN PARTOKON. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

SZENT BORBÁLA KÉPE.

REGÉNY. — IRTHA HAVAS ALISZ.

I.
— Hát gyerekek, mielőtt itthagytok minket, elmondjátok úgy-e, milyenek találtatok engem, az otthonomat, minket? — Magdi kérdezte, az asszony.

— Élénkebb vagy, mint voltál, meglep az életkedved, — felelte Margit; — örülök, hogy így változtál.

— En abban a perczben bámultalak legjobban, mikor a gondatlan cselédeleányt a te gyermekkezeddel hirtelen és nem gyöngén arcuzóttod, makrancoskodó kisládát még abban a pillanatban talpraállítottad és a béresekre bosszús uradnak, a mint belépett, nevetve oda szóltál, hogy ugyan ne veszekedjék mindig, mire ő elmosolyodott s hozzád lépett. — Edit mondta.

— A hangulatok nálad futva, talán parancsokra jönnek-mennek, — tette hozzá Margit.

— A hangulatokat nektek adom, azok leányszobába valók az elmékedekkel együtt. En élek és másra nem érek rá, bizony nem, levél-írásra sem, olvasásra is ritkán, zongorához alig-alig s csak télen ülök. Ti ezt hanyatlásnak gondoltjátok, pedig nem az, sőt! — S reájuk mosolygott Magdi jobbra és balra.

— Nézzétek, milyen gyönyörű a naplemente! — kiáltott Margit; — szépen búcsúzik tőlünk ő felsége. Állj csak oda, Magdi, az izzó tűzfénybe. Így... jól áll neked. Nézzétek, milyen görögötűzesik a fákon.

— Már hiába, itt a síkon közeljár hozzátok a nap, milyen óriási. Kár, hogy sohasem néztem végig az egész istenhözadót, mindig csak egy-egy mozzanatát láttam, — szölte Edit.

— Kérlek, most még van időnk. Tessék, mint jó háziasszony, ezt is feltálatom.

Két jegenye közé csúszott le a nap. Az ég telt színe lassan megsápadt.

Plasztikus felhők parázshegyekké tüzesedtek át. Sárgás-rózsaszín tömör izsákus lilás fátyollá hamvadt. A lilás-rózsaszín fátyal halovány kekes-lila szegte be, mellette, kelet felé, gyöngye zöldes, éretlen citromsárga simult át finoman az égomb középképek világos kékjébe.

Lent az éret gabona sárga tengere hullámzott nagyon szeliden, valahol messze haragos zölden határolta a kukoricaföld.

Hát bizony, indulni kell, — szölte le a verandáról vidám férfihang s a kerítésnek támaszkodó három nő megfordult. A férfi lezaladt a lépcsőkök.

— En isz medek, — röpült utána egy kis gyermek hangja, de a kis lábak csak lassan követték a hangot s nagy ügygyel-bajjal. Így is csak azért, mert a teltképi cselédeleány ott volt mellette. A vonathoz mentek. Jött is vonat, végsőt fűjt, megállt. Sok férfit hozott, hivatalból jöttek a városból, családjuk várt reájuk s most a kis csoportok visszaindultak a vilákl felé.

Másik vonat érkezett, Edit s Margit föl szálltak s az ablaknál még beszélgettek.

— Ezt a kis kirándulást máskor is megtehetnék, — mondta Jenő, a Magdi férje s feléjük nevetett csinos, napharmított arca.

— Mondja: pá, pá, — tanította a cseléd az ölébe kívánczó gyermeket, ki apró ökleben szorongatta az apja nagy zsebkendőjének csücskét s lengetté.

Vidám ritmussal futáshoz látott a vonat. Magdiék ott álltak, a mig integethettek, aztán megfordultak. A leányok még látták, a mint a férj karonfogja feleségét, Magdi alakja kissé oldalt hajlik, mikor rátámaszkodik férje karjára, a parasztleány elől megy a gyermekkel, ki lassan lengeti még a nagy fehér zsebkendőt.

— Milyen jól belehelyezkedett a mi kis Magdink az életébe, már jobban nem is lehetne. De látod, a rendesnél több volt az intelligenciája s a kit választott, semmi különös, — mondta Edit.

— Mert megérezte, hogy az ilyen «semmi

különös» emberek inkább valók élettársaknak, mint a különös értékűek, — felelt a szőke Margit nagykomolyan.

— Margit, te mondd ezt?
— En. Elváltaszom már az érdekességet, a genialitást az életértékektől.

— S már tudnál olyan valakit szeretni, a kiről nem mondhatnád: érdekes ember! Nagyszerű ember!?

— Már semmilyen sem tudnék.

— Ej, ez csak a rossz hangulatod, melynek okát nem akarod elmondani, nincs kedved hozzá. Igazán, nagyon keveset találkoztunk mostanában; az év vége túlságosan lefoglalt fegéd.

— Most meg te utazol el...
— Igen, de levelezünk s ha én hazajövök, te meg visszajössz hazuról...

— En nem megyek haza.

— Ugyan! És miért nem?

— Aczélék kívánják. Kikötöznek a Zugligetbe s kellek a gyerekekhez nyárára is. Szeretnek a kicsik. S nem akarom elveszteni őket, jó ez így; ingyen lakás, ellátás a gyerekek tanításáért, a mellett szabadabb vagyok, mint mások ilyen viszonyok közt és — talán majd egyszer álláshoz is juttnak.

Még mindig a folyosó ablakánál állottak s egymással szembefordulva és nagyon halkán beszéltek.

Magas, vállas fiatal férfialak közeledett s arcukba nézett, nem veték észre. Azaz Edit kicsit elpirult, Margit kis, de gögös mozdulattal fölkapta a fejét.

Beszédük még halkabba vált.

— Margit, szerelmes vagy mostanában?

— Túl vagyok rajta.

— Ezt a problémát nem lehet átugrani. Még ha tán közönségesnek találod is.

— Bakfis-probléma.

— Igaz, de a mi bakfis-korunk eltolódik arra az időre, mikor az iskolából kikerülünk, szóval az épen most mult évekre, tán még el sem mult. Mi mindent a tetején kezdünk. Előbb ismerjük a nemzetgazdaság leszűrdött elveit, aztán látjuk először a vetést. Előbb az állat-élettant s jó későre, tán véletlenül, a baromfiudvar rejtelmeit. Előbb ismerjük fel a természet érdekeit s az élőket mint eszközeit, a szerelem illúzió voltát s csak aztán jönnek a bakfis-élmények, melyeket megzavar, elront mindaz, a mi ha percze meg is feledkezünk róla, idején eszünkbe jut, mert megtanultuk. Hanem el tudom képzelni, hogy olyan magasra emelkedünk, hogy mindennek fölbe kerülünk s az illúziókban is meglátjuk az igazat, minden igazban a szépet. Kell még nekünk szerelmet éreznünk, Margit, tépelődés nélkül, öntudatosan s mégis szépen mégis boldogan, ha nem is úgy, mint valami kis liba s nem is úgy, mint a romlottá okult nők. Téged különben még nem is láttalak úgy, hogy ne lettel volna szerelmes...

Margit arcán összefutottak a vonalak.

— Már elkészültem, — mondta szárazon. Kicsit hallgatott, aztán halkán, elfojtott beveséggel mondta:

— Elhaltak már bennem az ilyen érzések. A rajongásommal nem tudtam banni. Láttad, hogy pazaroltam eszeveszetten. Tudod, hogy elég volt valakiben binnem, az eszemnek nem engedtem, hogy lásson Égett, leégett, darabig még pisálkolt a láng, tépelődtem eleget — ki-aludt, füstje is elenyészett. Most már csak látok. Sokat.

Szürkés-kék homály ereszkedett le a vidékre, nézték, hogy gyuladnak ki itt is, ott is a lámpák.

— És te Editkém, te hogy változtál? — kérdezte Margit meleg mosolygással. Edit szeme felragyogott, mint valami lámpa a homályban. Egészen sötét szeme boldog várakozással csillogott.

— Sehogyse, fiam. Vagy nincs érzés bennem,

vagy nem találkozom olyan valakivel. Tudod, hogy néha megkaptott egy-egy hang, egy-egy tekintet, egy-egy gondolat s már azt hittem... Tévedés volt. De én várok. Már öt éve, hogy kikerültünk a képzőből s nem történt semmi, semmi. Csak éltem a társaságban, olvastam, kicsit zenéltem, ennyi... De érzem hogy még fiatal vagyok és jönni fog valami. En is látni akarok, azt akarom látni, a mi a mindennapot megszépíti. Ha művész volnék, bizonyos, hogy már nem élném a közönségeset, a mit életnek mondanak. De így csak álmodom és várok, hiszen nem vagyok más, mint egy túlromantikus, intelligensnek mondott nő, a kiből tán volna valami, de nincs kifejező erő. En is látok egyet-mást abból, a mi körülöttem van. Bajokat, hibákat is. De én hiszek a javulásban, hiszek a fejlődésben...

— En nem hiszek már semmiben, csak a mindent fenntartó hazugság életében.

— Margit, keserű lettel, de én abban is hiszek, hogy ez csak fűtő hangulat s egyszer csak megint lelkes verseket írsz. Emlékszel? «Féher világ, csöndes féher világ, Jékképezed boldogtalan hazám...»

— Ne tovább, Edit, meghúzom a vészféket, — sügta Margit mosolygva.

— Tudod, senkinek sem jutott volna eszébe a leányok közül az intézetben, hogy hazafias verseket írjon. Akkor tüntél fel nekem igazán s aztán mindjárt megszerettelek.

— Ez akkor volt, mikor Rákócziát hazahozták.

— Együtt imádtuk őt. Te, mint ruthén leány... hisz tán még ma is megsüvegelik otthon nálatok a nevét.

— En is csak hírből tudom ezt, nem figyeltem meg... oly keveset voltam otthon, az édes anyám nem rajong a mi falunkért s Debreczenbe adott a testvérehez. De még odahaza volt egy tanítónóm, ragyogó szemű, halovány. Ő ébresztette bennem. Kis kultúrhisz volt, nehéz vállalkozás. A pápa anyápiczká-nak hívta mindig s a pápa az én apám.

Kezére hajtotta fejét.

— Az apám és én nem értettük meg egymást s hogy sohasem érthetjük, így éreztem mindig, ha vakációra hazakerültem s mintha az egész falú azonos lett volna a pópával. Idegenül jártam ott, olyan volt, mintha mindenki hidegen, hűtlenséggel vádlna nézett volna reám, talán a miért hamar elszakadtam onnan. Olyan mások voltak, mint én. Édesanyámmal sohasem beszéltem erről, én nem mertem kezdeni, hátha megtudja az apám.

A vonat berobogott a pályaudvarra. A leányokat ott várta Edit nővére, Rózi, és a sógora, Gábor.

— Hogy esett a kirándulás? — kérdezték.

— Nagyon kedves, szép volt ez a nap, úgy-e Margit? Csinos a lakásuk, gyönyörű a kertjük és nekünk oly érdekes Magdi, mint birodalmának asszonya.

Margitot hazakisérték.

Edit sokáig tündött ezen az estén. Világos pongolyájára kétfelől hullámosan omlott le könnyű barna haja, a nyitott ablakba könyökölt, a feléje áramló esti illatok emlékeztették valamire... igen, az intézet kertje, a hova nem szabad ilyenkor lemenni, világért se — mesélte a mademoiselle, — mert egyszer egy leány lement s nem jött többé vissza, azért vágta ki az egyik szép gyümölcsfát és azok az illatok olyan sejtlemeseknek tündek, olyanoknak, mintha a halál küldte volna őket hívogatóknak, hogy menjenek hozzá oda le, a kertbe. Mennyi leány nyüzsgött ilyenkor egyszerre a folyosón, mikor lefekvéshez csöngették. Sietve szedték ki a szekrényből a holnapi ruhát, aztán kettésben, hármashban, négyesben, pajtáskodón átölve egymást, mentek föl a lépcsőn. Ők mindig hárman, Margit, Magdi, Edit... «A» kis szentháromság — így hívták őket s azt hitték,

UJ REGÉNYÜNKRŐL.

Talán némi meglepetéssel fogják olvasóink mai számunkban kezdődő új regényünk szerzőjének nevét olvasni. Teljesen ismeretlen név, soha nem olvasták semmiféle lapban, sem könyvben, semmiféle írással kapcsolatban. S az itt közölt arckép azt is elárulja, hogy a *Havas Alisz* név egy egész fiatal hölgyet jelent, a ki, alig túl azon az életkoron lép ki a nyilvánosság elé, a melyben más leányokat táncmulatságokon, társas összejöveteleken szokás bemutatni az úgynevezett «világ»-nak — s mindjárt a művelt, olvasni szerető nagyközönség és az irodalom ítéletét kéri önmagáról és gondolatainak, élményeinek, megfigyeléseinek foglalatáról.

Egészen szokatlan az eset és mi érezzük a felelősség súlyát, mikor e regény közlését megkezdjük. Az irodalmi felfedezés mindig kényes dolog, jóindulatból, egyéni izlésből, pillanatnyi hangulatból könnyen tévedhet az ember — még igen kitűnő és tapasztalt kritikussal is megessett ez nem egyszer — s a szerkesztő, ha felfedezett valakit, többé-kevésbé hozzá van kötve, kénytelen közönséget vállalni vele, viselni a felelősség súlyát. Mindazt, a mi az ilyen dologban megfontolandó, megfontoltuk mi is. S mikor elhatároztuk e regény közlését, teljes meggyőződéssel tettük, abban a biztos tudatban, hogy olvasóinknak egy igazán kiváló, előkelő irodalmi színvonalu, jelentékeny írói tehetséget elaruló s olvasmányosnak is érdekes regényt adunk, az irodalmunk pedig olyan fiatal, új erőt, a melyet a legnagyobb várakozással kell fogadnia.

Havas Alisz mit is csak most ismertük meg. Regénye kéziratát beküldötte szerkesztőségünknek, semmi személyes adatunk nem volt róla s úgy kezdtünk bele olvasásába, mint a hogy kezirat-olvasásban már kissé el is fásult szerkesztők szoktak. A mint a regény néhány lapját elolvastuk, bizalmatlanokodó hangulatunk egészen megváltozott, egyre nagyobb lett az érdeklődésünk, egyre meggyőzőbben és rokonszenvesebben szölt hozzánk az írónő hangja s hamarosan uralkodóvá lett itéletünkön a meggyőződés, hogy most az egyszer mégis csak igazi tehetséget hozott elénk a véletlen.

Biztosak vagyunk benne, hogy az olvasók is igazat fognak adni itéletünknek s egyre fokozódó érdeklődéssel fogják olvasni hétről-hétre *Havas Alisz* regényének folytatásait. Meg fogja őket nyerni az írónő kellemes, halk, hatásvadászati nélküli elbeszélő hangja, azok az érdekes dolgok, a melyeket el tud mondani, az embereknek és sorsuknak a pontos, bensős, éles lélektani belátást mutató ábrázolása, az egészséges értelmesség, biztos összemarkolása az író kezében. S a mire különösen felhívjuk a figyelmet: minden elismerésre méltó az a mód, a hogy a fiatal írónő a háború nagy motívumát a regénybe beledolgozza; azokkal a válságokkal, elváltozásokkal, tragikus összejövetelekkel, melyeket a roppant világkatasztrófa az emberekben és javakban előidézett. Azok a vértelen, de semmivel sem kevésbé fájdalmas megesbeszések, megcsönkulások és elcsések, melyeket az emberek és különösen a nők a háborútól elszenvednek, a harc-téren levőkért kiállott aggodalmak, fájdalmas szorongások, lelkeknek egyensúly-keresése, ingadozása, elbukása és megállása a nagy viharban, régi kötelek megszakadása, csupa mély, igaz, lélekben átélte lélektani és erkölcsi komplikációk, a melyekkel a háború helyét foglal a regényben. A ki csak érdekes mesét, változatos alakokat, szerelmi és egyéb történetet keres a regényben, az is megtalálja benne a magáét, a ki azonban a rejtettebb zengéseket, az író lelke-ből a világnak művébe belefoglalt darabjába átáradó finom rezgéseket is meg tudja figyelni az olvasmányban, az lépten-nyomon meglepetve fogja felismerni egy művészi szellem jelenlétét.

A magyar nő csak a legújabb időkben lép bele, mint alkotó, a maga igazi értékével az irodalomba, s a regény terén máris erős versenyt támaszt a férfi-íróknak. Az Akadémia, mikor az idén az új magyar regények között kerestett jutalmazásra méltókat, két női kézről származó regényre esett a választás s ezenkívül is találhatott volna még ugyancsak nőktől származó regényt egynél többet, a melyek épp úgy megérdemelték volna pálmájukat. Regényírónők e kitűnő gárdájában mostantól fogva helyet kér *Havas Alisz* is.

HAVAS ALISZ.

[Szent Borbála képe című új regényünk szerzője.]

alig látnak. S ki gondol most ilyesmire? Csak romjaik érdekesek, mert festőiek. A víz szelén heverő-széken ül az orosz. Szandálját levette, ott van mellette, olyan, a melyet a szerzetesek viselnek. Fehér sapkáján is. Fehér fürdőköpenye, mint a barátaié. Könyvét ölébe eresztette, vajjon mit olvasott? Nézi a vizet. A zöldes-kék, lilaszegű vizet, a lustán mozgó. Az ég erősen jék, csak ott fehérel, a hol lehajlik. Milyen közel... Az ember végtelen vizet akar látni s olyan keskeny darab jut neki, mindjárt ott a vége, a szemhatár. Milyen lehet végtelen nézni, nagy területet is csak igen magasból. Vajjon milyen magasból látja a világot a kis fehérsuhás?

A szőke, fehér asszony (felesége, vagy kije) most teleszik le s beszélget Edit anyjával. Hozzá hasonló fiát elküldte a vízhez játszani. Csevegnek. Érdekelte Editet, de nem most, most nincs türelme végighalgatni, legföljebb néhány egyenes kérdést tenne föl, a melyet nem igen enged a társadalmi jómodor idegenek közt s egyes feleletet várna, melyeket ritkán hallhat. Ki ez a furcsa ifjú ember? Milyen kapcsolatban van a nővel? — A vizen messze, királyi nagyszerűségben sárgavitorlás halászbárkák usznak félműves lassúsággal. Az egyiket izzóaranynak tünteti fel a réceállanó napsugár. Csak lassan-lassan alszik ki a sárga tűz.

Egyenletesen olajbarnára sült római fiú jön, a panzió tulajdonosnőjének fia. Felajánlja a furcsa kis szunyog-csolnakot, a moszkóit. Két pad az egész. Edit örömmel ugrik fel s már rajta is ül az egyik padon. Feszülnek a római izmok, suhog a víz, Edit lábát hűsen mossa. Siklanak a nap felé, a nap után. Távolsodik a part, a parton, mint fehér lobogó, az ábrándos kis csuhás.

Menek folyó aranyon, halványuló azuron át a lefelé hanyatló nap után...

Elmúlt a második hét, kétszer oly gyorsan, mint az első. Edit az asztalnál új anyjával az illatoslombú kertben. Vacsoráznak. Keveset eszik, inkább szemlélődik. Ez a sok idegen itt körülötte oly ismerős, már mindegyik elárulta szándékosan, vagy véletlenül, a mi életében legfőbb. Itt az olasz fiatal ember. A villát ép most tette le s ételéről elfeledkezve, sárga papírra vetett női levelet olvas idegesen újra és újra.

Az oroszra téved szeme. Róla sok mindent szeretne tudni. Ott egy hóriborgas, ausztriai férfi. Fejét félrehajítja, kezét gyomrán tartja, úgy látszik, fáj. Úgy ül mozdulatlanul, mióta vacsoráját befjezte s így fog ülni szokása szerint, sokáig. — Amott jelentéktelen külsejű olasz fiú tömi a laskát szájába. Szeme gyorsan jár el akarja fogni Edit pillantását is, meg elcsipi a sineshűs asszonynak, ki közelben ül, igéreteit is.

(Folytatása következik.)

MOLNÁR FERENCZ FERENCZ JÓZSEF-RENDEJE.

Molnár Ferenczet a király nagy kitüntetésben részesítette: a Ferencz József-rendet adományozta neki. Ez az első eset, a mióta háború van, hogy magyar író tollával teljesített szolgálataiért katonai jellegű kitüntetést kap — a Ferencz József-rend tisztí keresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta a király. Nyilvánvaló ebből, hogy a kitüntetés első sorban haditudósítói munkásságáért illeti meg az írókat. Annak volt az elismerése, hogy Molnár ezzel a munkájával jelentékeny szolgálatokat tett a hadviselésnek, fontos és nyomatékos tényezője volt a hadsereg szellemi étappe-szolgálatának, a mely nemcsak az ideháza maradó lakosságának a lelki egyensúlyát, bizalmát, kitartását, áldozatkészségét van hivatva ápolni, hanem a harczerén levő katonák lelkére is nagy befolyással van s ezzel magának a szoros értelemben vett háborúnak az erkölcsi tényezői közé tartozik.

Mert a katonák a harczeréről lelkükkel hazafelé is néznek, nemcsak hozzátartozóikra, hanem a közvéleményre is, kíváncsian figyelik, milyen képet alkotnak maguknak az otthonmaradtak az ő harczeréről, viselkedésükről, az egész háborúról, méltányolják-e eléggé az ő önfeláldozásukat, tartják-e velük a lelki és erkölcsi közösséget. Minderről a sajtóból szereznek tudomást s ott látják, milyen formában és mértékben jutnak az ő teljesítményeik köztudomásra, hogyan vésődnek bele a kortársak lelkébe. A sajtónak s különösen a haditudósításra szánt részének ez a szerepe, mint a hadvezetőségek már rég felismerték, valósággal kombattáns jelentőségű; ezért adta a modern haditudomány a harczereti sajtó-szolgálat vezetését és irányítását katonák kezére, a kik úgy tudnak vele bánni, mint valami fegyveremmel s ép úgy beleállítják a hadicél szolgálataiba, mint bármely más részét a fegyveres erőnek. A haditudósító a hadicél szolgálataiban dolgozik, nem arrogálhatja magának sem a történetíró, sem a

MOLNÁR FERENCZ. — Vadász Miklós rajza.

sztratégiai kritikus szerepét, azok közt a keretek közt dolgozik, a melyeket a hadvezetőség megszab számára. Mennél kiválóbb mestere a tollnak, mennél szorosabb lelki kontaktust tud fenntartani a fegyverben álló nemzettel, mennél jobban tudja lelkileg átélni a harczeres katona sorsát s táplálni a harczeres mögött dolgozó polgár érdeklődését, annál jobban teljesítette kötelességét és annál több szolgálatot tesz a nemzet

ügyének. Ezenfelül ha a haditudósítónak még nagy személyes nyomatéka is van, ha a közönsége már előlegezett bizalommal és várakozással fogadja munkáját, annál több a szolgálat, a mit tehet.

Mind e tekintetekben Molnár tagadhatatlanul élén áll harczereti tudósítói kiváló testületének. Mai írónk közül tagadhatatlanul legjobban tudja foglalkoztatni a közönség érdeklődését s a legjobban is tudja kielégíteni, nemcsak írói tehetségénél fogva, hanem a közérdeklődés irányai iránti igen élénk és fogékony érzékénél fogva is. Szinte kivételes állást jelent ez az ő számára. «Ha Molnárnak egy könyve jelenik meg, valóságos izgalom támad a könyvpiacon» mondotta nemrég e sorok írójának egy könyvkereskedő. S ugyanígy vannak a színházak is Molnár darabjaival, nemcsak nálunk, hanem világszerte. A közönség előtt való ekkora súly Molnár haditudósítói munkájának is szokatlan érdekességet adott. Egy-egy nevezetesebb harczereti cikke országra szóló érdeklődést keltett, mindenütt közbeszéd tárgya volt, könyve pedig, mikor karácsonykor *Egy haditudósító följegyzései* címmel megjelent, a magyar háborús könyvpiacon legnagyobb sikere volt. S ebbe a körbe tartozik kis darabja, a *Fehér felhő* is, a mely tulajdonképpen nem egyéb, mint a haditudósítások alaphangjának a színpadon való továbbhangzása. Az egyedüli színdarab — a mennyire tudomásunk lehet róla — a háború egész világirodalmában, a mely mint művészi alkotás is megállja a helyét s e mellett igazi háborús, alkalmi darab is, a mely a fájdalmas gyönyörködésben egyetemes katonát és a polgárt. Molnár haditudósítói munkája mindezzel a háború publicisztikájának legnagyobb nyomatékú jelenségei közé tartozik s mivel az osztrák sajtó sem tudott a harczerére küldeni hozzá hasonlóan kiváló írókat, vezető sorban reprezentálja irodalmilag a mi hadseregünk önfeláldozó küzdelmeit. Ezt ismerte el a király, mikor nagy rendjellel tüntette ki Molnár Ferenczet.

A KILÉNYI-GYŰJTEMÉNY.

Színek és formák tenyérnyi helyen összerúrtva, játszi derű, végtelenül kedves grácia és báj, hol csillogó pompa, hol szípkázó ötletesség s mindez minden nagyképűség és póz nélkül tökéletes, magában véve értéktelen anyagra lehelet. A régi porcellán és rokonságát ez teszi értékessé a gyűjtők szemében. Egy-egy csésze a régi híres porcellán- vagy fayencegyárak fénykorából, egy-egy tenyérnyi tányér vagy gyűszűnyi nipp mesés árakon kél ma el a régiségek vásárján s gyakran több művészetet is sugároz vissza, mint egyik-másik problémafestő múzeumokba kívánczó óriási vászna vagy akár egész sor monumentális emlékszobor, a melyet többnyire a modern nagyképűség emel önmagának.

A régi porcellánok s az agyagművesség egyéb emlékeinek nálunk is mindig szép számmal akadnak áldozatra kész kedvelői. Ezek azonban tökéletesen legkiválóbb darabjait külföldről szerezték meg s ha gyűjteményük eladó lett, ezt maguk vagy örökösök ismét külföldre vitték, mint például nem régiben a budapesti Gerhardt-gyűjteményt. *Kilényi Pál*, a tavaszal elhunyt finom ízlésű gyűjtő porcellánjainak és fayenceinek legértékesebb részét évtizedekre terjedő buzgósággal itthon gyűjtötte. Hogy meghalt, szinte páratlanul gazdag, értékes és változatos kollekcziója ismét itthon, a Szent György-czéhből kerül árverésre, a mely most nagy szakavatottsággal rendezett kiállítás keretében mutatja be Üllői-út 14. szám alatt lévő termeiben a keramikának ezt a kincsesházát.

A mi itt első sorban meglepő, az a hazai anyag rendkívüli gazdagsága. Hólics, a magyarbarát eszászár, Lotharingiai Ferencz alapítása; dicsőségének nem egy ragyogó emlékével pompázik itt, s tállai és tányérai szerényebb, de nem kevésbé értékes során szinte nyomról-nyomra követhetjük a gyár művészi fejlődését, a melylyel hol lépést tartva, hol szinte csodás merész-séggel versenyezve egész sor telep és kisebb

vállalat versenyzett Magyarországon, még pedig a Dunán innen és ezen túl egyaránt. Nem egynek a nevét ezek közül a Kilényi-gyűjtemény kiállítása ássa ki a feledés homályából, mint például Belaházét. Ebben a Nagyszombattal szomszédos községben a XVIII. században, alighanem ott törzsköcs fazekasok nem kisebb ügyességgel gyártottak és festettek majolikát, mint a eszászár és királyi ház nagystílusú szabaddalmazott hólicsi telepén, a mely finomabb s fejedelmek és nagy urak számára készült munkáival elsősorban szobrászokat és festőket foglalkoztatott. Két kis mitológiai szobor, egy megdöbbentő realizmussal mintázott és színezett emberi koponya, mely egykor feszületnek volt a talapzata, azonfelül témédek csésze és alakos vagy tájképes tál a Kilényi-gyűjteményben is ezekre vall s a gyárnak nagy számmal fennmaradt irataiból a legtöbbnek már nevét is meg lehet állapítani. De hogy hol vették a tatali fayence-gyár s később alapított porcellán-gyáraink ezekben nem kevésbé kiváló díszítő mestereiket, ez mind máig ki nem derített titok. Hogy azonban ennek megfejtésére serkentse kutatóinkat, erre Kilényi hagyatékának kiállítása ugyancsak alkalmas.

A tatali fayence-gyár plasztikus és festett dísz munkáival egyaránt méltó versenytársa volt Hólicsnak. Sőt a mikor ez utóbbi erejét a köcserep felkarolásával már szétforgácsolta, a fayence terén a XIX. század elején is számot tett. A hólicsi gyár a múlt század harminczes éveiben szűnik meg s a külföldön kívül a Magyarországon sokfelé ujonnan alapított köcserep-gyárak versenyre teszi tönkre, a melyek a bürokratikus vezetett telepnek ötletességükkel nem egyszer kerekednek fölébe. Pápa, Kassa, Igló és Kőrömczban a köcserepedényei művészi tekintetben ugyan jóval szerényebbek, de egyben ősöbbségek is voltak, különösen Pápa köcserep-gyára ért el az akkori viszonyok között óriásinak mondható forgalmat, a melynek ritka művészeiből s a porcellán terén folytatott kísérleteiből a Kilényi gyűjteményben

nem egy hézagpótló darabbal találkozunk. Tiszán művészi szempontból véve Hólicson kívül valamennyi itt felsorolt fayenceot és köcserepet túlszárnyalja a regézi és a herendi porcellán. Az előbbi gyárat a harminczes években Breitenheim Ferdinánd herceg, a sárospataki vár idegenből közénk szakadt, de szívében-lelkében egyaránt magyarrá lett s különösen a pataki kollégium diákjai körében legendás híré ura alapította. A regézi finomabb díszítésű porcellán azonban jóformán kizárólag a herceg házi használatára készült és soha sem került forgalomba. Magángyűjteményekben sem találkozunk emlékeivel. Kilényi Pálnak alighanem sok utánjárásal sikerült egy Regézi-ről való színezett porcellán szobrocskát szereznie. Ezlanos diákok ábrázol nem minden naivitás nélkül, a Biedermayer-kor fölfogásában. Annál teljesebb, gazdagabb és pompázatosabb a Kilényi-gyűjtemény herendi sorozata, a melynek egyik-másik apróbb darabja előtt valóságos csodálattal állunk meg, annyi művészi készség, szellemesség, színpompá s oly káprázatos technikai ügyesség tűkrözdök benne. A herendi gyár Fischer Mórca vezetése alatt, mint tudjuk, régi remek porcellánedények utánzataival vált világhírűvé s kitűnően irányított mesterei végezetül, a gyár virágzásának korában, az ötvenes-hatvanas években, oly remekül dolgoztak, hogy szinte eredeti mintaképeiket is felülmúlták. S a kínai-japán modorú porcellánészészek, tálak és tányérok, a melyek a herendi gyárból kerültek ki, a gyűjtők körében hova hamar keresettebb ritkaságok lesznek, mint a szélső kelet régi ily fajta emlékei, a melyekből egy-két mintaszerű darabbal a Kilényi-gyűjteményben szintén találkozunk. Ezen kívül még egész sor kiváló ó-bécsi, meissen, hóchsti, svájci, hollandiai, francia és angol porcellánemlék teszi változatosabbá és tanulságossá a gyönyörű anyagot, a melynek szétszóródása elé bizonyára fájdalommal nézünk mindazok, a kik iparművészetünk multja iránt platonikus ugyan, de annál önzetlenebbül és melegebben érdeklődnek.

1. Herendi porcellánok az 1840-1860. évekből. — 2. Alt-Wien az 1800-as évekből. — 3. Asztaldisz (Holics, XVIII. század). — 4. Stomfai kanecskék (XVIII. század). — 5. Hólicsi váza az 1760-as évekből. — 6. Diszváza Sorgenthaltól. (Alt-Wien). — 7. Herendi készlet 1849-ből.

A KILÉNYI-GYŰJTEMÉNY KIÁLLÍTÁSA A SZENTGYÖRGY-CZÉHBEN.

GÖRGEI ARTÚR.

1818—1916.

Kiváló szellemeknek fátuma csupán, hogy nagyszámú lelkes híveik mellett sokan vannak és elkéserekedtek az ellenségeik. A mindennapi élet szürke emberét, a maga kicsiny életét élő filisztert ez a sors sohasem fenyegeti. S ha ez lenne kizárólagos mértéke a nagyságnak, akkor Görgei Artúr a legnagyobb kiválóságok első sorába kellene hogy állítsa a történelem. A magyar történelemben alig ismerünk egy másik oly alakot, a kit annyira és oly hevesen támadtak ellenségei és oly magasra helyeztek tisztelői, mint őt. Túlzásba mentek — úgy hisszük — mind a két oldalon. Egészen odáig fajult a harc, a hol a józan megítélés elhallgat s a szenvedélyek viszik a szót. És ez okozta éppen, hogy az ő ügyében olyan nehéz megállapítani az igazságot, és hogy annak befogadására ma is oly kevesen képesek. Pedig ma már az unokái ítélkeznek azoknak, a kiknek kortársa volt tevékenysége idején.

A legalaptalanabb dolog azzal vádolni Görgeit, hogy áruló volt. De alaptalan azok állítása is, a kik felmentik a legkisebb emberi gyöngeség vádját alól is, s úgy állítják őt oda, mint a kinek személyében a legnagyobb hadvezér és a legnagyobb emberi karakter kiváló tehetségei csodás harmóniában egyesültek. Az ősbutaság tudja csak kárhóztatni Görgeit — mondották e napokban is magasztalói. De tekintetbe kellene venni, hogy az ősbutaság pusztán a maga erejénél fogva nem találhat nagy tömegeknél hitelt, csak akkor, ha tények is szólnak mellette. Görgei is csak ember volt; zseniális hadvezér, sok kiváló tehetséggel megáldva, de megvoltak neki is az emberi gyarlóságai.

E gyarlóságok közül a legvégzetesebb az ő általánosan ismert cinizmus. Ezt a tulajdonságát nem csak nem takargatta, hanem kedve telt benne azt túlozgatni, sőt több szinben mutatni be a valódinál. Lekicsinyelt a saját személyén kezdve mindent, a mi a közepesen felül ki-magaslott. Nem hitt a nagy eszmék diadalában s a nagy érzések hatalmas lendületében. Szerette maga magát is úgy feltüntetni, mint a ki előtt ezeknek semmi becsé, mint a ki előtt se dicsőség, se vagyon, nem számítanak s maga a kegyelet is csak keveset. Elmondotta, p. o. hogy mikor a prágai gazdag gyáros leánya kikosarazta, nyomban elvette annak nevelőnőjét s hogy a bécsi Szent István-templom kriptájának százados koporsói között megőlegette a hetven éves sekrestyénét — hogy mulasson annak rémüldözése fölött.

Es cinikus lélekkel, lenézve mint katona a szónokló hazafiakat, s utálva a szájongó demagógokat, felajánlotta a kardját annak a kormánynak, melyet szónokok alakítottak s melyet az utca demagógjai támogattak. Ő maga úgy mondotta, hogy «most szép karriert lehet csinálni» és hogy ez vezette az elhatározásra. De tulajdonítsuk ezt a mondat is inkább a cinizmusának. A haza ügye nem volt közömbös előtte sem. Lehet, hogy nem nagyon bizott a végső sikerben, de érezte és tudta, hogy életről és halálról van szó, hogy meg kell menteni — ha mást nem lehet — a haza becsületét. Akár mit mondott is, egész katonai tevékenysége bizonyítja, hogy mily önfeláldozó odaadással szolgálta ezt a becsületet. El kell fogadnunk azt is, hogy magasra értékelte nemzetét szabadságait. A régi osztrák katonai neveléskből kikerült magyaroknál — a minő ő is volt — nem mindig tapasztalhatjuk ezt az

GÖRGEI ARTÚR FIATAL KORÁBAN.

Egy Viktringben, Klagenfurt mellett az ötvenes években készült daguerrotyp után.

esetet. De az ő egyenes, minden póztól mentes s egészen az ellentétes végletig menő karaktere, egyenesen kizárja az ellenkezőt. Azonban tény, hogy se az ideálba vetett hite nem volt oly szilárd, se a függetlenségi harc sikeréhez való reménye nem volt oly feltétlenül erős, mint a minőt a forradalmi idők megkövetelnek.

Ezek a lelki dispoczióik megérthetővé teszik önmagukban is, ha a függetlenségi harc két legkiválóbb reprezentánsa között ki kellett fejlődnie idővel — noha eleinte becsülték egymást — az ellentétnek. Szembe állítva a nagy emberismerő Görgeit s a túlhízékeny, csaknem naiv

Kossuthot, a felelősség amazt illeti első sorban. Hiteles tanu, a Görgeit felette tisztelő Klapka beszéli, hogy 1849 tavaszától kezdve állandóan voltak Görgei táborában a Kossuth elleni intrikék. Nem maga a fővezér szította azokat első sorban. Bayer, a tábornoki főnök volt a mesterrük, egy sok hibával, még több gyöngeséggel megvert iszákos, de zseniális férfi, a kinek befolyása alól Görgei sem bírta kivonni magát s a ki gyűlölte Kossuthot s bálványozta Görgeit s nem tudta az ő katonai eszével megérteni, hogy amaz — a szavak embere — legyen a parancsoló, emez — a kardforgató — pedig engedelmesskedni tartozik.

És ha Görgeit nem is szabad azzal meggyanúsítanunk, hogy Kossuth megbuktatásával a saját diktátorságára tört, annyi bizonyos, hogy mikor már beférkőzött kettejük közé az ellenséges érzület: kárörömmel nézte annak balsikerét. Ez a káröröm nem volt Görgei lelkületétől idegen. Mikor a pozsonyi táborozás alatt a legexponáltabb ágyutűzbe vitte magával az egyik Zichy-gróft — a kit ellenségének hitt — ezzel a kárörömmel szemlélte annak sápadozását. S mikor a későbbi években egy balatoni hajózás alatt kitört a vihar, átölelte az árbóczfát s úgy kacagta a yacht tulajdonosának ijedezését, a ki véletlenül megbántotta valamivel, bár akaratlannul, az érzékenységet.

Kárörömmel nézte azokat a személyes természetű nehézségeket is, a melyekkel Kossuthnak meg kellett küzdenie. De magát az ügyet, a melyért sikra szállott hűségesen, hősiesszen s becsületesen szolgálta kezdettől fogva végig. Katonai szempontból véve nincs egyetlen cselekedete sem, a melynek őszinteségében kételkedni kellene. Úgy harcolta végig a háborút, a hogy egy becsületes s fényes katonai tehetséggel megáldott vezérnek végig kell azt harcolnia.

Voltak nagy sikerei. Kedvezőtlen viszonyok között nyert döntő csatákat, melyeknek kivívásában nagy része volt a saját egyéni értékének is. Mert úgy harcolt — s abban az időben úgy is kellett a hadvezérnek harcolnia — mint a Napoleon marsalljai. Ott volt személyesen a csatatéren, mindig azon a ponton, a mely leginkább igényelte jelenlétét, személyesen intézkedett itt is, ott is, lelkesített és buzdított, korholt s jó példát adott. Korának legkitűnőbb hadvezére volt.

A mikor letette a fegyvert: nem volt már más választása. S úgy tette le, a hogy azt szerinte megkövetelte a becsület s a hogy legjobban vélte biztosíthatni csapatait és tisztársait az osztrák bosszú következményeitől. De méltóságosabb lett volna a nagy tragédia befejezése, ha a világnak nem lett volna alkalmát látnia a vizályt, mely nagy harcunk két legkimagaslóbb férfiat nemesak ellenfelekké tette, de vádaskodásokra is ragadta egymás ellen.

Kétségtelen, hogy Görgeinek minden nagy tehetségei dacára, megvoltak a maga hibái is. De hát áruló volt-e? Kérdéssel válaszolhatunk a kérdésre. Ugyan miért, mi ezből követett volna el oly iszonyatos bűnt, mint az árulás? Pénzért? Hisz a háború utáni években csaknem nyomorban élt s később is csak a magyar kormány juttatott neki szűkös évjáradékot. A legmagasabb körök kegyeit kereste talán? Hiszen főbe-lövetés várt rá s csak az orosz csár közbenjárása mentette meg az életét. Vagy a dicsőség és hírnév után szomjazott mértéktelenül? Hiszen átkot szórt rá nemzete s a gyűlölségnél, mely személyét körülvette, csak a méltóság volt nagyobb, a mellyel igaz-talan sorsát elviselte.

MAGYAR CSAPATOK ALESSIO ELŐTT.

ALBÁN LOVASSÁG S. GIOVANNI DI MEDUÁBAN.

ALBÁNIAI KÉPEK. — Jalfy Gyula, a harctérre kiküldött munkatársunk félfotója.

GÖRGEI ARTÚR. — László Fülöp festménye.

A háború első évében volt. Mentünk Verdun alá. Az ágyudörej már egészen közlel hallatszott. St.-Benoiban szembe jött velünk a menekülő francia lakosság. Két kerek taligán öreg vak ló hozta a régi jólét maradványát, asszonyok kendőkben dideregtek, a gyermekek fenn ültek a taligán, az örült nagynya a feldőlt koci előtt állott és nevetve nézett a pusztulásba.

Német társzekerek dübörögtek az összetákoltt Maas-hídon, a melynek helyén egykor pompás vashíd vitt át a tulsó partra.

St.-Mihielben találkoztunk a Fort du Camp des Romains fogoly vár-
őrségével.

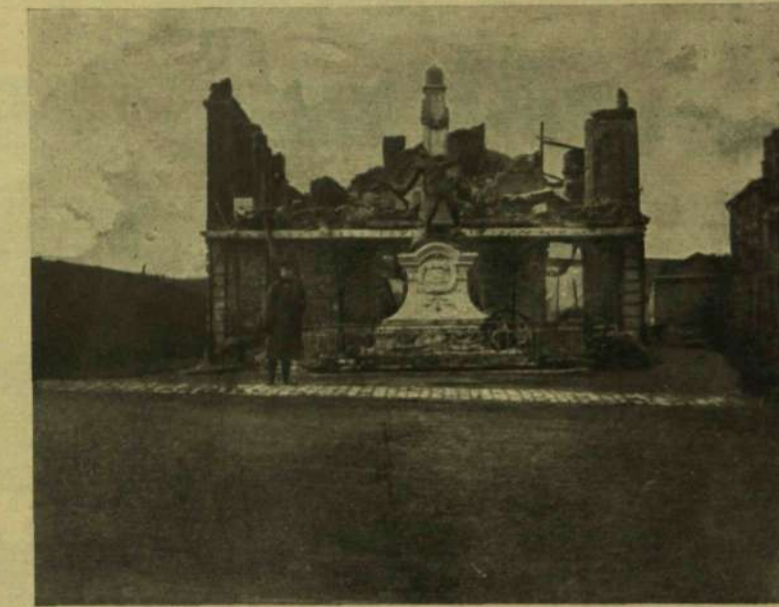
A st.-miheli fő-utca legszebb palotáját így törte össze a 30-5 centi-
méteres osztrák-magyar mozsár egyik gránátja.

Kitépte a gránát a tölgyfát a st.-miheliek egykor kedvelt sétálóhelyén,
a kapuczinus hegyen. Alant már a verduni síkság kezdődik.

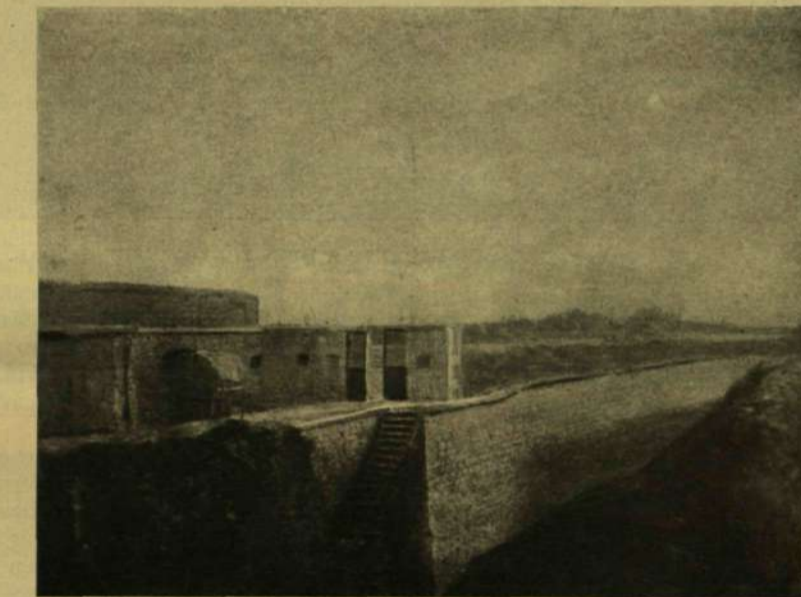
Ágyutüz alatt áll St.-Mihiel mindig. Hol itt, hol ott csap le a francia gránát, s a város nagy része romhalmazzá lett. De azért reggel a Promenade des Arcades előtt nyugodtan tisztogatják a csizmát és a munkát a német harcosok.

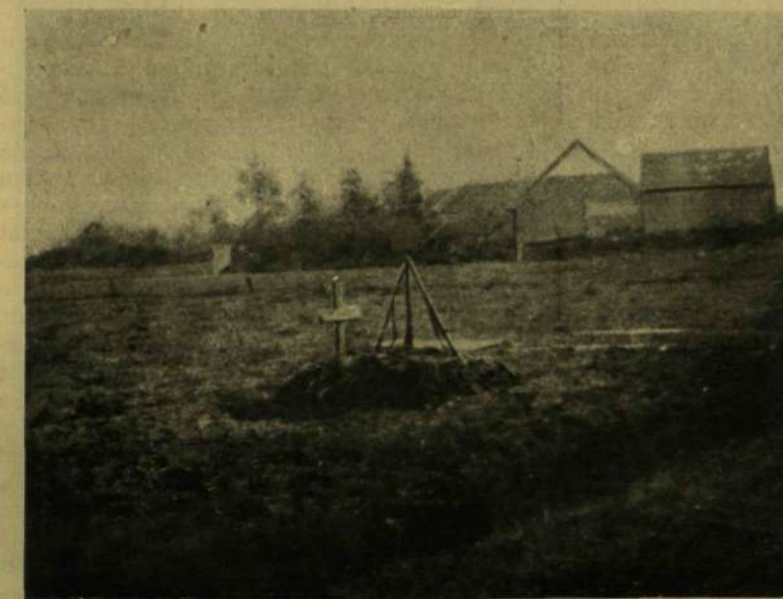
A Maas partján romokban áll a francia tisztikaszinó is. Előtte a hetvenes háború hőseinek emléke. Egy haldokló francia katona. Így folynak össze egyetlen képpé a régi gyász és az új siralom.

Felmentünk a Fort du Camp des Romainsbe, az első verduni záróerődbe, a melyet a németek elfoglaltak. Rom és pusztulás a hegyoldal, a melyről a gránátok szinte elsöpörték a várat.

A merre csak a Fort du Camp des Romainsben megyünk, enyészet és egy elpusztult világ fogad mindenütt.

Alant a hegy lábánál, a hol a csatatér felé megyünk, három francia fegyver áll gulába rakva egy kereszt mellett egymagában. A győztesek itt temették el az elesett francia tisztet.

Kisé odébb a côte lorrainei erdőben német katonák tömegsíriai, gránát és srapelhüvelyek adják a sirdísz, német sisakok borulnak a hantra, a mely alatt Verdun első erődjének megvívói alusznak a csatazajban.

ALESSIO LÁTKÉPE A DRIN FOLYÓN VERT HIDDAL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

AZ ELVESZTETT HAZA.

Regény. (Folytatás.)

Ira WALTER BLOEM.

Egyszerre mintha villám futott volna át az agyán. Itt csak egy ember segíthet: Eggermann. Már az íróasztalán is ült, a tolla gyorsan szántotta a papírost. Egész részletesen megírt mindent, a mit az öcsése szokásáról tudott... az igazgató látogatását, rémséges és mégis oly borzalmasan valószínű sejtelmét... és tanácsért, segítségért könyörgött...
— Mentse meg őt, monsieur Eggermann — így végződött a levél — mentse meg szegény Louis öcsémet...

— És a címzés? Igen, a címzés? Negyedik landwehr ezred, ennyit tudott és hogy Belfort ostromló seregéhez tartozik. De elég-e ez? Lehet-e ez elég?

Borzasztó... már megint arra van az ember utalva, hogy az idegenekhez, az ellenséghez forduljon, őket kérje, könyörögjön nekik... Istenem, az övék a hatalom...

Cécile elietett a Pfalz-Zweibrücken hercegek egykori palotájába, amely a városháza és a prefektúra között van. Úgy tudta, ott vannak a parancsnokság irodái. Mikor azonban odaért, a hivatali szobák már csukva voltak.

Úgy érezte, bűn volna csak egy éjszakát is elmulasztani. Ha a levél még ma este elmegy, holnap korán reggel a címzettnél lehet, holnap este már felelet is jöhet rá. Tisztet... valami tisztet... Meg fogja szólítani az utcán az első, a kivel találkozik.

A Broglie-térre ment, onnan tovább az egyik utcába, de kard nem esőrdült, piros gallér nem merült fel a szegényes petroleum-lámpák világában...

Csitt! A Hôtel de la Ville de Parisban hangos zene szólt, a nagy étterem nyitott ablakain sűrű dohányfüst gomolygott ki, bent pohárcsengés, ujjongó hurrák, recsegő izgatott beszéd... Az átellenes járáról egész jól meg lehetett ismerni a kipirult mulató tisztet, a felszolgáló katonákat, a pezsgős palackok ütegeit... Tehát megint valami diadalt ünnepelnek ezek a németek...

— Rendkívüli kiadás! Rendkívüli kiadás! — kiabáltak az utca hosszát a pajkos fiúk, a kik a hivatalos lap árusításával igyekeztek tőlük telhetőleg segíteni kispolgári szüleik lezülött gazdaságán.

Cécile vett egy souért egy lapot és elolvasta... a diadalmi lakoma fényénél. Baloldalt német, jobboldalt francia nyelven volt itt megírva, hogy a párisi helyőrség hatalmas kirohanását a Marne-magaslatok ellen kétnapi kemény viaskodás után mindkét részről óriási veszteségek mellett visszautasították.

Megint egy rombadőlt remény... hát ezt ünneplik azok odaát.

Orleans körül Frigyes Károly herceg és a nagyherceg csapatai (melyik nagyhercegről van vajjon szó?) érintkezésbe jutottak Gambetta csapataival és a döntő ütközet közvetlenül küszöbön áll...

Gambetta... ezer áhitatos imádsága francia szíveknek e név, e férfi körül... A kis Cécile is, a maga legmélyebb szívbéli keserűsége közben, egy hirtelen könyörgő gondolatot szánt neki a messze Toursba.

De a levél — Istenem, a levél... Valamelyiket azok közül a tiszték közül kihivatni — ebből a boros, dohányfüstös, gyözelmi mámoros légkörből? Lehetetlenség!...

Egyszerre észébe jutott, milyen gyakran sétált süldőleány korában barátnőivel az Aubette órszobájának ablaka előtt és hány csintalan pillantást váltott a két szolgálati kabátos és piros sikkasztóval tisztel... Biztos, hogy ott most egy porosz ül...

Két perc múlva már az ór előtt állott a fekete-fehér-piros faköpenyegénél, strassburgi tájszólással elhebegte kívánságát, hogy vezessék a szolgálattevő tiszt elé... Már benn is volt az órszobában... álmosan meredtek rá a pricscek-ről a szakállas landwehr-katonák szeméi s a tiszt szobában is a hadnagy, egy pápaszemes úr, előbb meg kellett hogy dörzsölje a szeméit, de aztán ugyan összeszedte magát.

— Mivel szolgálhatok, mademoiselle? Néhány perc múlva kifogástalan címzés volt a levél borítékján.

Most pedig álmódhatunk tovább, szolgálattevő tiszt úr...

A levelet Cécile maga vitte a csatornán át a pályaudvarra.

Aztán egész csöndesen és nyugodtan fogadta hazaérkező atyját, miután az öreg Josephinek megparancsolta, hogy hallgasson a látogatóról. Miért terheljek meg az öreg urat még ezekkel a borzasztó gondokkal is?

Most már ő kapta a kezébe az ügyet, ő, a ki azt mondta...

Ha van, a ki segíthet, ő fog segíteni...

Azon a szörnyű napon, mikor a derék kelet-porosz adóhivatalnok hazahozta a halálra rémült Brenneckené ő exzellenziájának a két szegény megvert és megtépett fiúcskát, azon a napon elhatározták, hogy a fiúkat egyelőre nem küldik iskolába. Ez azonban nem volt hosszú időre keresztülvihető. S alig hogy kissé behegedtek az összekarmolt és megdagadt arcok, a fő-kormánytanácsos kézen fogta fiait és átadta utitársra, a Lycée Impérial igazgatója gondozó kezébe. Az igazgató bedugta a fiúkat a megfelelő osztályokba, szörnyű fenyegetéssel figyelmeztette az osztályok régi tanítványait, hogy hozzá ne merjenek nyúlni a bevándorolt fiúkhoz, sem szóval, sem tettel, így hát a két potsdami fiú arra volt elítelve, hogy mindennap remegő búcsút mondjanak apjuknak a liceum tátongó kapujában s aztán a szörnyűség, lehetetlen elhagyatottság érzésével vegyenek részt a tanításban, amely francia nyelven megy és a melyből kezdetben nem értenek egy szót sem. Ezt pedig olyan osztálytársak között, a kiknek szeméből a bős gyűlölet meredt rájuk... Igen, békében hagyták őket, mint a többi néhány tucat német fiút is, a kik hirtelen csöppentek bele az intézetbe s az iskola udvarán a számuázotték egy sűrűn zárt csoportjába gyülekeztek... Nem bántották őket, még csak egy csúszót sem mertek nekik mondani... Mégis borzasztó volt. Sohasem szenvedtek gyermeki lelkek keservebb szenvedést, mint a németségnek ezek a szegény kis pionirjai az elfoglalt tartományban... Megkeménykedtek, megmerevedtek és — megerősödtek itt a gyermeki lelkek. A legyőzötték megalkodott visszautasításával csakhamar gyermeki gögöt feszítettek szembe. A kis poroszkok, svábok, ajorok valóságos mohósággal vetették rá ma-

gukat a francia nyelvre. Csakhamar együtt tudtak haladni a tanítással s erre lázas versenye következett a becsvágynak az elzásziak és idegenek között. A tanároknak még sohasem telt annyira öröme az osztályaikban... Csak hogy ez nem volt tiszta öröm. Mert a tanítás elvesztette minden közvetlenségét. A tanárok gondosan mérlegelték szavaikat, abban a titkos aggodalomban, hogy az új diákok besúgják az igazgatóknak, ha olyan nyilatkozat eszük ki a szájukon, amely mint tudatos német-ellenességet lehetne magyarázni... S ki kockáztathatta ebben a háborús időben állását és kenyerét, a kinek odahaza asszonyt és gyermeket kellett eltartani? Később, ha meglesznek a végleges döntések, akkor tudni fogja az ember, mit csináljon... ma hallgatni kell és meglapulni... az embernek mégis csak fel kell vennie a hónap elsején a fizetését a német pénztárnál.

Az idevaló fiúk ezt hamar küsmerték s azelőtti tiszteletük tanítóik iránt átalakult rejtett megvetéssé és tompa ellenállássá.

Így tehát az ostrom borzalmas katasztrófái után méreggel terhelt levegő lebegett a fiatal Strassburg mindennapi élete felett. Bizalmatlanság, ellenséges érzület, gyűlölet dagadozott engesztelhetetlenül és megfertőztette a levegőt az osztályokban és az iskola udvarán, a tanításban még a templomban is. S ebben az ifjúságtalanul örömtelen légkörben ennek a baljóslatu időnek a gyermeki gyorsan és ifjúságtalan örömtelenségben érték meg.

Mikor a Lehmann-család esténként együtt volt a csinos rokokó-asztal körül, a gondok és aggodalmak voltak az egyedüli beszéd tárgy. Hova lett a viszontlátás első napjainak meghitsége? Csak egy volt köztük elégedett és jókedvű: a tizenöt éves Helén. Őt a leányiskolába vették fel. Francia nyelvtudása az első naptól fogva elegendő volt, hogy annyira-mennyire lépést tudjon tartani a tanítással. És míg az öcsesei örökké honvágyról panaszkodtak Potsdamba, ő úgy érezte, hogy valami fölébred a lelkében és napról-napra növekszik ebben a fojtott meglégházi levegőben, valami, a mit sohasem ismert önmagában, valami sóvárgás az újra, idegenre, kalandosra, a mit még atyjának sem mert megval-

lani. Kezdetben csak nagyanyja kíséretével ment az iskolába, de csakhamar úgy akarta a véletlen, hogy a nagymama egyszer nem mehesett vele s Helén örömtől sugározva jött haza: — Senki se bántott, nincs többé szükségem kíséretre, engem nem bánt egyáltalán senki...

Az apa és a nagyanya álmélkodva néztek a kislányra: szögletes alakja merészen, frissen és megközelíthetetlenül emelkedett fel, kék szeme oly öntudatosan és győzelmesen tekintett a világra...

— Tegyük próbát a kislánnyal — mondta a fő-kormánytanácsos. — Vége is csak a fő-utcákon vezet az útja az iskolába, mi baja történhetnék?

S valóban, nem történt semmi baja. Büszke, félig még gyermeki és mégis olyan furesán hölgyi biztonságában volt valami imponáló.

Az iskolában sem ment rosszul a dolga. Nem volt benne strébereskedő becsvág, csak megtette egyszerűen és igénytelenül a kötelességét. Nem kapaszkodott fölének a német pajtásnőkbe, de nem szaladt az elzászi nők után sem, nyugodtan és természetesen járt a maga útján, higgadt és szolgálatkész volt, nem bántott senkit és csöndesen jöködvű volt.

A város mindig új elragadtatásba hozta. Uram Isten, milyen unalmas volt a kiczirkalmazott Potsdam, zsinór-egyenességű utcáival és kifejezéstelen házfrontrajzaival! Strassburgban minden rejtelmesen zavaros volt, titokzatos és körmönfont, nyugtalanító és csodákat sejtető. Ezek az örvényszerű utcák, melyeknek házai fölfelé egyre közelebb nyomultak egymáshoz, a míg csaknem érintkeztek! Az ünneplékenység, becsületesség, kedélyesség és vadság, ősi méltóság és szükségesség vad egymásmellettsége minden utca során! Mindez szinte kívánta, hogy lerajzolják.

Es, uram Isten, Helén elkezdett rajzolni! Az iskola legközelebbi környezetén kezdte, a leányiskola tanítási helyiségei egy ősrégi gótikus lovagi házban voltak, a város legrégebbi és titokban leggazdagabb zugai egyikében. De csakhamar kibővült rajzainak köre. Vázlatkönyvével nem egy vasárnap délelőtt barangozta be a várost, festő-székcskével a hóna alatt, ártat-

lanul leült valamelyik esőndes utca-sarokban, lerajzolta a homlokzatokat és erkélyeket és kapuboltokat, egyre biztosabb vonalvezetéssel. És ebben az érdeklődésben, ebben a környezetben való bátor beleélésben volt valami lefegyverző: a la petit peintre allemande a féléves előtt ismert alakká vált.

Ha nem talált alkalmas helyet az utcán rajzai felvételére, akkor egész kedélyesen fölment valamelyik házba, ha még oly kormos, füstös és kellemetlen volt is, fölmaszotta a leglöttyögösebb falépcsőkön, csöngetett a legpiszkosabb emeleti ajtókon, a legnyugodtabb magától-értődés hangján kért egy kis helyet az ablaknál a rajzolásra — előbb franciául és ha így nem értették meg, valami furca németiséggel, amely elszázi tájszólás akart volna lenni. Nyelvtelensége segítségére jött s csakhamar valami hihetetlen tájnyelven fecsegett a strassburgi meszárosnékkel és szatónékkal s ez a tájnyelv egyre jobban hasonlított a beszélőtek kényelmes beszédéhez.

A papa és a nagymama ámulatból ámulatba estek a leányn. És papa korrekt hivatalnokai lelkülete nem kevésbé elémült, mint az exzellenziás nagymama feszes lelke. A fő-kormánytanácsos azonban bizott leányában és szabadon engedte, daczolva a nagymama minden megbotránkozásai rohamával. Egy szabadabb ország sajtóságos levegője volt ez, a mi a kis porosz lánynak a potsdami bürokratikus korlátoltságban összezsugorodott lelkét kitágította.

X.

Arra az estére, mikor Cécile az Eggermann úrnak oly korrektül címzett levelet sajátkezűleg a pályaudvari levélsekénybe dobta, arra az estére álmatlan éjszaka következett. Mit fog ő mondani? Nem fogja-e félreérteni a közeledést? De nem, hiszen be kell látnia, hogy csak a legnagyobb, kinos szükség vihetette ennyire... Semmi a világon, semmi, csak ez a testvéri végső kétségbeesés, a mely az öcsését meg akarja menteni a haláltól, csak a leány igyekezete, a ki az összeszerkadó apát meg akarja kimélni a gond kínjaitól — nem, semmi más a világon nem vehette volna rá, hogy még egy-

UTCZAI KÉP ALESSIOBÓL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

1848. 49. — 1914. 16.

A SOROKSÁRI ÚTI HONVÉDMENHÁZ ELŐTT.

szér írjon annak az embernek, a ki meg merte neki vallania szerelmét, neki, a menyasszonynak...

És mégis: édes volt tudni, sziklaszilárdan és kétségtelenül tudni, hogy van egy férfi, a ki számára a kívánsága parancs, melynek teljesítése fájdalmas boldogságot fog neki jelenteni...

Oly édes volt mindezt elképzelni, kifesteni önmaga előtt, hogyan fogja a levelet megkapni, hogy fog forró ijedség átvillanni rajta, hogy fog elpirulni tőle széles forradásos piros arca... és aztán olvasni fogja... olyan kiábrándulással, a melyt maga sem mer megvallani magának... Ah, csak az öcséséről van szó... ő csak arra való, hogy személytelen szolgálatot tegyen — oh nem, mademoiselle, ilyen egyszerűen kiemelni engem a feledésből, a mikor éppen szüksége van rám, ez nem járja...

És aztán a lovagiasság és a le nem küzdött szerelem mégis egészen lassan ki fogja csalni neheztelő vonakodásától... és végre is áldozatrakész elhatározással fogja összekapni kemény alakját... cselekedni fog... cselekedni, a hogy ezek a porosok cselekszenek... szilárdan, czéltudatosan, kiemeltenül belemarkolva... és Louist meg fogják menteni, valahogy ő, Eggermann úr fogja megmenteni...

Igen, szép dolog volt ilyesvalamit kifesteni maga előtt — mégha elszállt is ettől az álom a csinos leánygyórról...

Különös... Adriennél egész éjszaka nem volt semmi Cécile fantáziájában... Ha rá gondolt, némi halk nehezteléssel gondolt rá... Adrien nagyon, nagyon messze van és engedi, hogy a kis Cécile egyedül viselje mindezt a borzasztóságot... Igazán olyan lehetetlen lett volna, hogy ennyi hónap alatt hírt küldjön magáról? Természetesen lehetetlen volt minden magán-postaösszeköttetés és okkupált területek és a francia hadsereg tagjai között... de egy gyöngéden szerető lélek ne találhatott volna valami kerülő-utat?

És a mit a jó és barátságos gondolatok nem tudtak megcsinálni, a kellemetleneknek és bánatoknak sikerült: Cécile hamarosan álomba merült...

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI

Május 18. Az orosz harczterén nincs esemény. A nyugati harczterén Lenstől délnyugatra a kézi-gránátárharcok tovább folytak. A francziáknak a 304-es magaslaton lévő német állások ellen intézett három további támadását ma reggel visszaverték. Az Esnesen át való visszavonulás alkalmával az ellenség az áttekinthető terepen súlyos veszteségeket szenvedett. Egy friss afrikai hadosztály kísérleteiről van szó, a mely egyes fehér és színes francziákból áll. A Reichsackerkopftól délnyugatra gyenge ellenséges erők előretörése teljesen megfiúsult. Az olasz harczterén a tenger-melléki és a karinthiai harczvonalon a tüzéségi

tevékenységet többnyire köd gátolta. Monfalconé-tól délkeletre az olaszok ama kísérletét, hogy legutóbb elvesztett állásokat Bagninál visszanyerjék, megfiúsították. A Col di Lana területén az ellenség ismételt támadásait szintén megfiúsultak. Dél-Tirolban csapataink támadással birtokba vették az Astach- és Lain-völgy (Astico- és Leno-völgy) közti Maggio-hegyhátat, elfoglalták a Lain-völgyön átkelve, Platzertől (Piazza) délkeletre a Costa Bellát és Moscheritól délre a Zugna Tortát, s az ellenség több ellentámadását verték vissza. A tegnapi nap folyamán több mint 900 újabb foglyot, köztük 12 tisztet szállítottunk be és 18 löveget, valamint 18 gépfegyvert zsákmányoltunk. Az olasz vezérkar a hónap 16-áról és 17-éről kelt jelentései azt az állítást tartalmazzák, hogy ezekben a harczokban ejjesztős és eborzalmassá veszteségeink voltak. Ezek az állítások, a melyek czélzata nyilvánvalóan az, hogy a visszavonulás által keltett benyomást enyhítsék, önkényesen koholtak. Az ellenfél veszteségeit csak az tudja felbecsülni, a ki a harczter birtokában marad. Az olaszok pedig nincsenek ebben a helyzetben. Mi azonban minden egyes derék katonánk véráldozatának legteljesebb értékelése mellett is kijelenthetjük, hogy veszteségeink gyalogságunk ügyessége, tüzéségünk tüzhatalmának hatalmas oltalma és a vezetőség haditapasztalatai következtében rendkívül csekélyek.

Május 19. Az orosz harczterén nincs esemény. A nyugati harczterén a Maas nyugati partján a németek Haucourt-Esnes országot mindkét oldalán lévő francia árkokat a Camard-erdő déli csúcsának magasságáig elfoglalták és 9 tisztet és 120 fónyi legénységet fogtak el. Az ellenségnek a 304-es magaslat ellen intézett újabb támadása igen jelentékeny veszteségei mellett összeomlott. A Maas keleti partján a kölcsönös tüzéségi tevékenység időről-időre nagy hevességre fokozódott. A repülők nagy tevékenységet fejtettek ki. Bölcse

TANULMÁNYAIK FOLYTATÁSÁRA MAGYARORSZÁGRA JÖTT TÖBÖK IFAK BUDAPESTEN.

őhadnagy Riponttól délre a tizenhatodik ellenséges repülőgépet lőtte le. A lunevillei pályaudvarra, valamint az epinali pályaudvarra, léghajó-csarnokra és laktanyákra bombákat dobtunk. Az olasz harczterén a tenger-melléki és a karinthiai harczvonalon beállott harci szünet általában tegnap is tartott. Ma reggel csapataink visszaverték az ellenségnek két támadását, a melyet Montalconé-tól keletre nemrégiben megszerzett hadállások ellen intéztek. Egyik tengerészeti repülőrajunk sikeresen bombázta a san giorgio di nozarói pályaudvart és a Grado melletti ellenséges haditengerészeti repülőállomást. A déltiroli harczvonalon támadásunk feltartóztatlanul tért nyert. Az Armenterra-hegyhátán az olaszoknak hat támadását visszavertük. Az Astach- és Lain-völgy között előrenyomult haderőnk ő császári és királyi fensége Károly Ferencz József kir. herczeg altábornagy parancsnoksága alatt az ellenséget az egész harczvonalon hátrább űzte és ma reggel birtokába vette a campomoloni és terarói olasz erdműveket. A Lain- és a Brand-völgy között (Vallarsa) csapataink a Col Santo tömb északi szegélyét érték el. Az Etsch völgyében az olaszok Marco és Mori helységeket kiüríteni kényszerültek. A támadásunk kezdete óta ejtett foglyaink száma eddig több mint 10,000 fónyi legénységre és 196 tisztre, a zsákmány 51 gépfegyverre és 61 lövegre emelkedett.

Május 20. Az orosz harczterén nincs esemény. A nyugati harczterén az Argonneokban német járóőrök saját robbantások után a második ellenséges vonalba hatoltak előre. Az ellenségnek nagy veszteséget állapítottak meg halottakban és néhány foglyalt tértek vissza. Az ellenségnek a Haucourt-Esnes országot mindkét oldalán legutóbb elfoglalt német állások ellen ismételt intézett támadásait ismét könnyűszerrel visszaverték. Öt ellenséges repülőgépet lőttek le. Német repülőgépek a fiandriai parton ellenséges hajókat és Dinkirchennél, St. Polnál, Duxmudénél, Poperinghénél, Amiensnél, Chalonsnál és Snippesnél az állásokat, repülőgéplétekhelyeket és pályaudvarokat sikerrel támadták. Az olasz harczterén a déltiroli harczvonalon támadásunk az ellenséget tovább vetette vissza. A Sugana-völgyben csapataink bennemertak Rundscheinba (Roncigno). Az Armenterra-hegyhátán hatalmukba kerítették a Sasso Altót. Az elfoglalt campo-moloni erdműtől keletre a Tonzza-csúcsok, a Passo della Vena és a Monte Melignone birtokunkban vannak. Az olaszok itt sebtiben összekapkodott erőkkel ellentámadást kíséreltek meg, a melyet azonnal visszavertünk. A Col Santóról is elűztük már az ellenséget. A támadás kezdete óta csapataink 257 tisztet, több mint 12,900 fónyi legénységet fogtak el és 107 ágyút, ezek között 12 darab huszonnyoloz ccentiméteres tarazkot és 68 gépfegyvert zsákmányoltak. Repülőink bombázták a perii, vicenzai, citadellai, castel-francoi, trevisói, casarai és cividalei pályaudvarokat, valamint az ellenséges tengeri repülőgép-állomásokat.

Május 21. Az orosz harczterén nincs ujság. A nyugati harczterén a Mort Homme déli és délnyugati lejtőjén a németek vonalaikat ügyes tázéségi előkészítés után előbbretolták. Harmincz-egy tisztet és 1315 közembert ejtettek foglyul, és egyéb hadiszereken kívül 26 géppuskát és 8 ágyút zsákmányoltak. Az ellenség gyengébb ellentámadásai eredménytelenek maradtak. A Maastól jobbra, mint utólag jelentik, május 20-án éjszaka a Caillette-erdőben visszaverték a francziáknak egy kézi-gránátátámadását. Tegnapi itt nem volt gyalogsági

harca, azonban a tüzéségi tűz mindkét részről időnként igen nagy hevességre fokozódott. Kisebb vállalkozások, így Beaumonttól nyugatra és Gondrexontól keletre sikerrel jártak. Ostendénél egy ellenséges repülőgépet német védőtegek tüzeiben a tengerbe zuhant. Négy másik repülőgépet légi harczban lőttek le. Német repülőgéprajok az éjszaka Dinkirchentre ismét bőségesen dobtak bombákat. Az olasz harczterén a déltiroli harczvonalon a harczok terjedelme növekedett, a mennyiben csapataink a lafrauni fensíkon is támadásba állásába. A császári és királyi fensége Károly Ferencz József kir. herczeg altábornagynak tiroli császárvasdászokból és linzi gyalogsági hadosztályból álló csapatai gyarapították sikereiket: elfoglalták a Cima dei Laghit és a hegycsústól északra a Cima di Mesolót. Az ellenséget a Borcola-hágóról is elűztük a hágótól délre újabb három darab 28 centiméteres tarazk jutott kezünkbe. A Col Santo irányából csapataink a Pansubio ellen nyomulnak előre. A Brand-völgyben megszálltak Landebent (Anghebenit). Tegnapi több mint 3000 olaszt, köztük 84 tisztet fogtunk el és 25 ágyút és 8 géppuskát zsákmányoltunk.

Május 22. Az orosz harczterén nincs újabb esemény. A nyugati harczterén Nieuporttól keletre német tengerészeti gyalogság egy járőre behatolt a francziák árkaiba, elpusztította az ellenség védelmi műveit és egy tisztet és 32 fónyi legénységet foglyul ejtve tért vissza. Givenchy en Gohellettől délnyugatra az angol állások több vonalát mintegy két kilométer szélességben elfoglalták és éjszakai ellentámadásokat visszavertek. Nyolcz tisztet és 220 fónyi legénységet fogtak el és négy gépfegyverből és három aknavetőből álló zsákmányt szállítottak be. Az ellenség egészen rendkívüli veszteségeket szenvedett. Berry au Bac környékén a kora reggeli órákban a francziák gáz-támadási kísérlete eredménytelen maradt. A Maastól balra német csapatok rohammal elfoglalták a francziák állásait a 304. számú magaslat keleti nyulványain és azokat az ellenség ismételt támadásaival szemben megtartották. Az ellenség nagy, véres veszteségeket szenvedett, azonfelül kilencz tisztjét és 518 emberét elfogták és öt gépfegyvert zsákmányoltak. A Mort Homme déli lejtőjén végrehajtott támadásunk zsákmánya 13 ágyúra és 21 gépfegyverre emelkedett. Az ellenség kísérletei, a melyek úgy itt, mint Chattancourt felől arra ir-

nyultak, hogy az elvesztett területet visszaszerezék, eredménytelenek maradtak. A Maastól jobbra a francziák a kőbánya vidékén a Haudromont majortól délre és a Vaux-kúpon többizben sikertelenül támadták meg a német vonalakat. Harmadik rohamuk alkalmával azonban sikerült a kőbányában megvetniök lábukat. A tüzéség tevékenysége az éjszakán át az egész harczszakaszon mindkét fél részéről rendkívül heves volt. Repülőgéprajunk tegnap délután megfiúsított nagy eredménnyel ismételték meg támadásaikat a dinkicheni hadtápkikötő ellen. Egy ellenséges kétfoldu harcz után a tengerbe zuhant. Az olasz harczterén az olaszok veresége a déltiroli harczvonalon mind nagyobb terjedelmet ölt. A lafrauni fensíkon a gráci hadtest támadásának teljes sikere volt. Az ellenség egész hadállásából kivettük. A mi csapataink a Cima Mandriolónak és a határtól közvetlenül nyugatra fekvő magaslatoknak az említett csústól az Astach völgyéig birtokában vannak. Ö cs. és kir. fenségek Károly Ferencz József altábornagynak harczcsoportja elfoglalta a Monte Tormeno-Monte Majo vonalat. A támadás kezdete óta 23,888 hadifoglyot, köztük 482 tisztet számítottunk össze. Zsákmányunk 172 lövegre emelkedett.

Május 23. Az orosz harczterén a helyzet változatlan. A nyugati harczterén a németek Givenchy en Gohellettől délnyugatra felismerték az angolok ellentámadási szándékát és annak kivételét zárótűzükkel megakadályozták. Roelincourt vidékén visszavertek kisebb angol előretöréseket. A Maas területén a harci tevékenység az ellenségnek kiterjedt ellentámadási kísérletei folytán különösen élénk volt. A folyó baloldalán a Caramad-erdőtől délre a németek elfoglalták egy francia erdműházat. Az ellenség támadásai a 304-es magaslatot keletre és a Mort Homme déli lejtőjén megfiúsultak. A folyó jobboldalán a Thiaumont-majortól északra húzódnó arczvonalon egészen a Caillette-erdőig heves gyalogsági harczra került a sor. A francziák erős tüzéségi előkészítés után benyomultak a németek legelői lévő állásaiba. A németek ellentámadásai a támadási szakasz szárnyain ismét visszavetették őket. Douaumont falutól délre és a hasonló egykori erdműtől délre, a mely egyébként szilárdan birtokukban maradt, a harcz még nem ért véget. Vaux erdműtől északra a németek visszafoglalták egy átmenetileg az ellenség kezébe került ároktámaszpontot. A Combres-magaslaton robbantással jelentékeny kiterjedésben elpusztították az első és második fran-

czia vonalat. Vaux les Palameixnál és Souseyndél (a Maas-magaslatokon, Verduntól délkeletre) az ellenség támadásai jórészt már a németek zárótűzeiben omlottak össze; kisebb osztogokat, a melyek árkaikba benyomultak, ezekben győzték le. Az olasz harczterén csapataink már a Sugana-völgy mindkét oldalán is előnyomulnak. Burgent (Borgo) az ellenség menekülve hagyta el. Gazdag zsákmány maradt kezeink között. A gráci hadtest átkelt a határon s a megvert ellenséget üldözi. A Monte Verena olasz erdmű már birtokunkban van. A Brand-völgyben támadásunk az ellenséges állások ellen Chiesonál folyamatosan van. A május 15-ike óta zsákmányolt lövegek száma 188-ra emelkedett. Tengeri repülőjárműveink számos bombát dobtak a San Donna di Piave-Portogruaro vasutvonalra.

Május 24. Az orosz harczterén a németek Pul-karn vidékén elűzték az oroszokat egy a két vonal közti árokból. A nyugati harczterén Givenchy-től délnyugatra erős ellenséges erők ismételt megfiúsították a németek állásait. Csak néhány ember tudott behatolni, ezek közelharcban estek el. Másfelől minden támadást az angolok nagy veszteségei mellett vertek vissza, nem különben kisebb osztogokat is Hulluchnál és Blair-villenél. Novoroztól délkeletre, Moulin sur Tonventtől északnyugatra és Runagottól északra gyöngre francia támadások megfiúsultak. A Maastól balra a németek fegyver és gépfegyvertel visszautasítottak egy ellenséges előretörést a Mort Homme délnyugati lejtőjén. Thüringiai csapatok rohammal elfoglalták a Maas melletti Cumieres falut. A folyótól keletre a francziák megismételték dühös támadásaikat Douaumont környékén. A németek tüzeiben a legelsőszab veszteséget szenvedték. Az átmenetileg elvesztett területeket ismét ezredk csapatai mind visszaszereztek. A harczok mindkét részről való nagyon erős tüzéségi beavatkozással folyamatosan vannak. Az olasz harczterén a Sugana-völgytől északra csapataink elfoglalták a hegygerinceket Salubiotól Burgent (Borgo). A határgerinczen a völgytől délre elűzték az ellenséget a Kempel-hegyről. Tovább délre az olaszok tartják a Val d'Assóttól keletre lévő magaslatokat és Asingó és Arsiero megerősített terét. Campolongo pánzelemű a mi kezünkben van. Csapataink közelebb jutottak a Val d'Assához és a Posina-völgyhöz. A támadás kezdete óta 24,000 olaszt, közte 524 tisztet fogtunk el, 251 löveget, 101 gépfegyvert és 16 aknavetőt zsákmányoltunk. A doberdói fensík szakaszán a tüzéségi harcz

Kalodent
Fog-Krém 90 Fillér

LOHR MÁRIA
A főváros első és legrégibb és legkiválóbb calpaktisztító, vegytisztító és kecmefestő gyári intézete. Telefon: József 2-37.

Most jelent meg!
Köveskúti Jenő versei
ÁRNYAK
Szalay Pál rajzaival
Ára 3 korona
Megrendelhető:
LAMPÉL R. könyvkereskedés
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvtárnál

Női Felső Kereskedelmi Iskola
Felső kereskedelmi iskola
Felső kereskedelmi iskola
Felső kereskedelmi iskola

Darumadár, ha elszállsz délfele
Repülj árva kis hajlékom felé...
Nagyoroszországban szenvedő magyar hadifoglyoknak gyönyörű éneke, mely megrágnan híten tükrözi vissza hazavágyó lelkeknek minden sóhaját.
Gramofona megjelent, éneki Király Ernő, Berkes zenekarának kíséretével, a lemez másik oldala szintén csodaszép, ára 4 korona.
Kapható a kottája is zongorára, hegedűre és énekre, ára 22 korona.
A világhírű 'Mogyoróssy' hanglemezek újdon-ságok bármely beszélőgépre jók, darabja 4 kor.
Zokogva sir az őszi szél és Császárnéból (keringő). Kard és a Rézsa és Messze mentél, nagyon messze. Mágnás Miksa. (Hopsza Sári) és (Cintányéros). Megjött a Sári és Tyll, de jó kedvem van. Ott, ahol a Dnyeszter vize zug és Majd a legutolsó éjszakán. Ágyu csőre táborlúz világit (Térkép) és Fül-megyek az Uristenhez. Mikor az est messélni kezd és Jaj Zsuzsikám (csárdás). Messze földön idegenbe és Puskából a keresztfája. Atlőték a jobbkaromat és Sárba taposom a fényképedet. Nem tudlak én soha elfeledni és Elmúlt a legszebb álomom. Nem én lettem hűtlen hozzád és Te szőke gyerekek. Honvédek a Kárpátokban és Hári János a muszka fronton. Sir az anya, háboruba viszik a gyermekét és Megpróbáltam nálad nélkül élni.
Gramofon csodásan erős tisztá hangú beszélőgép 45 K
Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld:
Mogyoróssy Gyula
kir. szab. hangszergyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

időnként igen élénk lett. Monfalconénál visszautasítottunk egy ellenséges támadást. Egyik repülő-járunk bombázta Per-la-Carnia állomását.

A JÓ Pajtás, május 28-iki számába Ábrányi Emil irt lelkes verset Görögöiről. Zsoldos László elbeszélést ad, Sebők Zsigmond befejezi Dörmögő Dömötör kalandjait az olasz harczterén. Elek nagyapó újabb szép orosz mesét mond el, P. Ábrahám Ernő az úszó szigetéről mesél, Gyula bácsi kedves mókát mond, B. Indali Etelek folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A JÓ Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyed évre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatvány-számot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált haltak: LACHMANN FERENCZ, kápnik-bányai elemi iskolai igazgató, népfelkelő-főhadnagy, a signum laudis és a harmadosztályú katonai érdemkereszt tulajdonosa, a szerbiai harczterén kapott súlyos sebe következtében a szatmári tartalék-kórházban. — KARANCSÉDI DERÉKASSY JÓZSEF, 60. közös gyalogezredbeli főhadnagy, 26 éves korában, Stry mellett. — SZOTYORI DR. NAGY ANDRÁS, a 2. közös gyalogezred tartalékos hadnagya, ügyvédjelölt, Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 29 éves korában, az északi harczterén. — DR. BENZS ADOLF, a városi könyvtár tiktára, a 82-ik gyalogezred tartalékos zászlósa, a ki a hadiszolgálatra önként jelentkezett, 16 hónapi szolgálat után a galicziai harczterén 29 éves korában. — BODÁNYI LÁSZLÓ, árkász hadapród, Bodányi László székesszérvári táblabíró egyetlen fia, az orosz harczterén. — DR. FLEISCHER ANTAL szenci patikus, katonai gyógyszerügyi tiszt, a kit működéséért a király a vitézségi érem szalagján lévő koronás arany érdemkereszttel tüntetett ki, a harczterén szerzett betegsége következtében, 34 éves korában, a komáromi helyőrségi kórházban.

Elhunytak még a közelebbi napokban: KOVÁTS GYULA, Hajdu vármegye nyug. alispánja, Debreczenben. Valamikor Hajdusoboszló polgármestere és egy cikluson át országgyűlési képviselője is volt, majd 1906-tól 1914-ig mint alispán működött. A mióta visszavonult, csak mint az alsósoboszló-hajdúvidéki református egyházmegye gondnoka egy-

bázi téren munkálkodott. Országos elismerést keltett az a mult évi hazafias áldozatkészsége, a melylyel egész vagyonát felajánlotta az oroszultá felvidék felépítésére. Hajdusoboszlón helyezték örök nyugalomra. — TUSZLÁNS KÁROLY, a magyar szociáldemokrata-párt vezetőségének egyik legrégibb tagja, a szakszervezeti tanács és a Vas-és Fém munkások Szövetségének elnöke. Rendíthetetlen buzgalmu harczosa a magyar munkásmozgalomnak, 64 éves korában. — KÖVÁRY MIKLÓS, 74 éves korában, Budapestben. — GYENES BARNABÁS, esperes lelkész, 78 éves korában, Kunágótán. — A komáromi közégi elemi-, iparos és kereskedőtanoncziskola tanítótestülete gyászlapon jelenti, hogy kartársa, VIDÁK FERENCZ tanító, 57 éves korában, Komáromban. — GINDELE GÉZA, földbirtokos, 56 éves korában, Karlszbadban. — Orsovai DUMBRAVA LÁSZLÓ, nyug. belügyminiszeri osztálytanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, törvényhatósági bizottsági tag, 68 éves korában, Budapestben. — SCHÖCHTER JÓZSEF, 55 éves korában, Budapestben.

ÖZV. FAZEKAS JÓZSEFÉNE, szül. ényi Lévi Helvia, Fazekas Józsefnek, Kiskunhalas egykori érdemes tanítójának özvegye, életének 84-ik évében, hosszas szenvedés után. A régi divatu magyar nagyszonyok egyike szállt vele sirba, gyászba borítván a Fazekas, Györe, Dömötör, Péter, Szabó és Csukás jáz-kun nemes familiákat. — BECKÓI BRÓ KÁROLYNÉ, szül. Sweiger Johanna, Beczky Biró Károly építőmester neje, 73 éves korában, Budapestben. — ÖZV. KALMÁR LAJOSNÉ, szül. dacsolami és keszihozi Dacsó Anna, egy nyolczszáz éves ősi nemzetség utolsó ivadéka 90-ik évében, Budapestben. Az elhunyt matronában Rákosi Jenő, a kiváló író, anyósát gyászolja. — DÓZSA ZSIGMONDNÉ, szül. Abelesz Sarolta, 52 éves korában, Budapestben. — BERNHARDT GYULÁNÉ, szül. Skaróssy Teréz, 57 éves korában, Budapestben. — MOLITÓRISZ SÁMUELNÉ, szül. polnar Polner Terézia, 77 éves korában, Albertin.

Szerkesztői üzenetek.

Rajongó. A kérdzett író lapunknak állandó munkatársa; számos könyve is jelent meg, melyeknek címzeit megmondja akármelyik könyvkereskedő, ha kérdésével hozzáfordul.

Az özevgy papné. Ezt a témát klasszikus módon írta meg Bakcsay Sándor, nem volna értelme, hogy ilyen fogadtékos változatát közöljük.

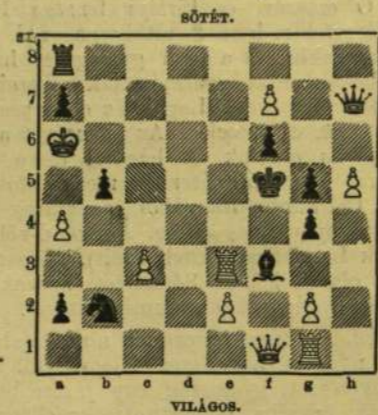
A bor. Szép dolog, hogy versével az alkoholizmus ellen akar küzdeni, de ez is benne az egyedüli szép dolog.

EGYVELEG.

„Darumadár ha elszállsz dél felé.” a czime Zerkovitz Béla csodaszép nótájának, a háborús dal-költészet felejthetetlen gyönyörének. A Darumadár szivhez szóló édes-bus melódiája gyönyörűen érvényesül Király Ernő csodaszép éneke és ifj. Berkes Béla cigányprímás pompás kísérete által. Columbia hanglémezen most jelent meg és kapható Wágner „Hangszer-Király”-nál (Budapest, József-körút 15.).

SAKKJÁTÉK.

3006. számú feladvány Hódy J.-tól, Orosháza.

VI. LŐCS.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 17-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Ne magyarázza senki én nekem, Tudom nagyon jól, hol van a helyem.

Felolós szerkesztő: HOITSY PÁL.

Szerkesztőhelyi iroda: Budapest, IV. Vármegye-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

ÓRAK. Kiváló pontosságú szabályozva 10 évi jóállás mellett. ÉKSZEREK. divatos és izléeses kivitelben. EVŐSZKÖZÖK. szűt és alacsonyárúak. EZÜSTNEMŰER. és DISZTÁRGYAK. szigorúan szabott jutányos áron készpénz és előnyös részletfizetéssel felvételek mellett beszerezhetők. BRAUSWETTER JÁNOS. CHRONOMETER és ÚJÓZÁSÁL. Alapítványos Széchenyi díjazott. 1847-ben. SZEGED. Több ezer elismerő levél. Legújabb díjazott nagy képes aranyzárak ingyen és bérmentve.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.

Most megjelent érdekes ujdonság: A sárga kérdés. Emberföldrajzi és politikai tanulmány. Irta: SEBŐK IMRE dr. Ára 1 korona 50 fillér. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvárúsnál.

AZ AËRO. A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat. Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételek közzöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és czéljairól kitünő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz. Mutatványszámokat a kiadóhivatal szivesen küld Budapest, I. ker., Rerek-utca 46. sz.

MARDOCHEUS. Irta Berczellyné Gajary Böske. Ára 1 korona 50 fillér. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

TÁBORI BESZÉLŐGÉP!

Küldelme rohamok után, amikor a hős magyar katonák pihenőre tér, édesbús magyar nóták mellett gondol hazra és ez erőt ad neki új küzdelmekre. A tábori szórakozás legkedvesebbje a

TÁBORI BESZÉLŐGÉP!

Csinos szekrényben, elpusztíthatatlan erős szerkezettel, kiváló tiszta hang, 1000 tüllel (Lemez nélkül)

CSAK 50 KORONA.

Egész finom kivitelben, hangverseny-hangdobozzal 100 koronától 500 koronáig.

Az idei évad legnagyobb slágere az eredeti Tábori nóták. I. rész. (Három hervadt róssa.) Tábori nóták II. rész. (Úzenet a táborból), énekel Király Ernő, egy kedvtelű lemez. — Minden vend ingyen kapja hozzá a kottáját, melynek bolti ára 2 korona, egy legújabb daloskönyvet és 200 darab finom acéltűt. Ezenkívül a legújabb háborús hanglémezek a következők: A hársért, I. és II. rész. Egy lemezen! Rendelte Gabányi László, a Nemzeti színház művésze. A dalokat énekelte Király Ernő, a cigányzenét ifj. Berkes Béla szolgáltatta. Darumadár ha elszállsz dél felé, Agucsóre tábori világit (Térkép). Zongora sir az ősi szed, Mészse mentél, nagyon messe. Mikor az est mesélni kezd, Puskából a keresztája, Sir az anya, háboruba viszk gyermekét, Nem én lettem hátlen hozni. Előttek a jobbkaromat. Sirba laposom a fényképet, a Wágner hanglémezei minden beszélőgépre jók! Ha a beszélőgépe recseg, úgy okvetlen hozassa meg a Wágner-éle hangverseny hangdobozt és a recsegés azonnal meg fog szűnni. Különbösen finom készítmény. Ára csak 20 korona. Hangdobozát (membrán) 15 kor. ráfizetéssel becserejlük. Hatalmas hang! „Elektra” tük 1 doboz (200 drb) 2 kor. Lemezartó album 2 K. Argyezéket az összes hangszerekről ingyen küld

WÁGNER

„HANGSZERKIRÁLY” a Columbia beszélőgép- és hangszerlemez gyár foraktára BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRÚT 15. SZÁM. Előleg káldandó. „WAGNER” névre ügyelni!

A magyar katoná aranykönyve

A MI HŐSEINK. Katonáink hőstettei a világháborúban. Képmellékletekkel. Ára kötve 6 korona. A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

WAINOVICH EMIL. cs. és kir. gyalogsági tábornok vesztése alatt szerkesztette VETZÉ ALAJOS. cs. és kir. alezredes, a cs. és kir. hadilévélár osztályfőnöke. Kézreműködték: REICH ÁRPÁD. m. kir. honvédelmi-miniszter és SEBŐK ZSIGMOND. Regény. Irta Lakatos László. Ára 3 K 50 f. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Kultura és Tudomány. minden kötete a modern gondolkodás kiváló terméke. 1. Széchenyi eszmevilága. I. Gaal Jeno, Beöthy Zolt, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Anrássy Gyula tanulmányai. Kötve K 1.60. 2. A szikratávíró. A Slaby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Kreuzer Géza mérnök. Kötve K 1.20. 3-4. A természettudomány fejlődésének története. Két kötet. Irta Wilhelm Bölsche, ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 2.40. 5. Kant-Breviarium. Kant világnézetét és életfelfogását. A művelt ember számára, Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix, ford. dr. Polgár Gyula. Kötve K 1.60. 6. Az emberiség jövője. Irta Heinrich Lhotzky, fordította Schöpfim Aladár. Kötve K 1.20. 7. A vagyon tudománya. Irta I. A. Hobson, fordította dr. Sidó Zoltán. Kötve K 2.—. 8. A szociológia vazlata. Irta G. Palante, ford. dr. Mikes Lajos. Kötve K 1.60. 9. A tömegek lélektana. Irta Le Bon, ford. Balla Antal. Kötve K 2.—. 10. Rodin beszélgetései a művészetéről. Összegyűjtötte Paul Gsell, ford. Farkas Zoltán. Kötve K 1.20. 11. Henri Bergson filozófiája. Irta René Gillouin, ford. Farkas Zoltán. Kötve K 1.20. 12. Széchenyi eszmevilága. II. kötet. Apáthy István, Imre Sándor, Pauler Akos, Zsilinszky Mihály, Márki Sándor, Gaal Jenő tanulmányai. Kötve K 1.60. 13. A francia irodalom főirányai. Irta G. L. Strachey, angolból ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 1.60. 14. A világegyetem élete. Irta Svante Arrhenius, fordította Polgár Gyula. Kötve K 2.—. 15. Az ember helye a természetben. Irta Lenhossék Mihály dr. Kötve K 1.60. 16. Az élet értelme és értéke. Irta Rudolf von Eucken, ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 2.—. 17. A gondolat szabadság története. Irta J. B. Bury, ford. Balog Gábor. Kötve K 2.—. Megrendelhetők: LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) R.-T.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Két kiváló író legújabb munkája!

Bűbajosok. Novellák. Irta Kosztolányi Dezső. Ára 3 K 50 f. Tavaszi játék. Regény. Irta Lakatos László. Ára 3 K 50 f. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Érdekes ujdonság!

legyőzhetetlen ország. Irta: Dödy. Ára 2 korona. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Most jelent meg!

KOLLÁNYI BOLDIZSÁR

VÉRFOLOTOK

Énekszó a fürgetegben

1914—1916

Ára 4 korona

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvárusnál

AKIK SZERETIK
GYERMEKEIKET,
FIZSENEK ELŐ

SEBŐK ZSIGMOND
és BENEDEK ELEK

JÓ PAJTÁS

képes gyermeklapjára.

- A JÓ PAJTÁS érdekes, mert elbeszéléseit, régényeit, meséit, verseit a legjobb magyar írók írják a gyermekek számára.
- A JÓ PAJTÁS tartalma gazdag, mert minden számban megvan minden, amit a gyermek olvasni szeret.
- A JÓ PAJTÁS szép, mert képeit jeles magyar művészek rajzolták.
- A JÓ PAJTÁS minden héten megjelenik, mindig új, egyre kedvezőbb tartalommal.
- A JÓ PAJTÁS minden karácsonyra gazdag tartalmú és díszes kiállítású almanachal lepi meg olvasóit.
- A JÓ PAJTÁS rejtvényeinek megfejtői értékes könyvjutalmakat nyerhetnek a soroláson.
- A JÓ PAJTÁS olcsó, mert előfizetési ára negyedévre csak 2 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogad
minden könyvkereskedésnél

Mutatószámot ingyen küld
mindenkinek, aki kér:
a JÓ PAJTÁS kiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ÚJ KÖNYV!

Magyar katonatisztek hőstetteit
örökíti meg

A MI HŐSEINK

Tisztjeink hőstettei
a világháborúban

WOINOVICH EMIL
cs. és kir. gyalogsági tábornok
vezetése alatt szerkesztette

Közreműködtek:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédtuszárnagy-alezredes

VELTZE ALAJOS
cs. és kir. alezredes, a cs. és kir.
hadilevelítész osztályfőnöke

BENEDEK ELEK és
BENEDEK MARCELL

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD“

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb“

című egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 12 K, félévre 6 K, negyedévre 3 K.

Tessék mutatószámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

a szíve
AAGE MADELUNG
egyik legjobb elbeszél-
léseinek. Megjelent a
Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.
Mindenütt kapható!

A Magyar Könyvtár

kaszetta kiadása.

Ambrus, Heltai, Kaffka, Kóbor, Krúdy, Lakatos,
Molnár, Sebők, Szini, Szöllösi

64 elbeszélést
tartalmazza 10 kötetben,

külön-külön kötésben, színes borítékkal.

A tíz kötet egy kaszettában ára 6 K.

MAGYAR KÖNYVTÁR A FRONTRA!

Tíz füzet, tartalmaz 64 kitűnő elbeszélést.

Ára tábori csomagolással együtt 3 K.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Az 1870—71-diki

NÉMET-
FRANCZIA
HÁBORÚ

töltes leírása
Dr. MIKES LAJOS-tól.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkeres-
kedése (Wodianer F. és
Fiai) r.-t.-nál Budapest,
VI., Andrássy-út 21. és
minden könyvkereskedésnél.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI!

VASÁRNAPI UJSÁG

23. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JUNIUS 4.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 8 korona.

A „Világkrónika“-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is esatolandó.

BOROEVICS VEZÉREZREDES BESZÉDET INTÉZ A KATONÁIHOZ.
AZ OLASZ HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.